

Ons jeugdtheater trekt de wereld rond en dat is geen toeval

Ons jeugdtheater is hot in het buitenland. Het geheim? ‘We durven buiten de lijntjes te kleuren en voor surrealisme te kiezen.’ Filip Tielens

Momenteel op tour in het buitenland

- **Leeghoofd (Emptyhead)** van Tuning People & Kinderen van de Villa: Frankrijk
- **Wij/zij (Us/them)** van Bronks: Engeland
- **Slumberland** van Zonzo Cie: Canada
- **Nipt** van Laika: China
- **Het Hamiltoncomplex** van Het Paleis & Lies Pauwels: Duitsland en Frankrijk

Vlaamse gezelschappen die theater en dans maken voor een jong publiek, toeren dit seizoen uitgebreid in Europa en de rest van de wereld. ‘Er is een enorme buzz’, bevestigt Marij De Nys van Bronks. Daarom organiseert het Brusselse jeugdtheater dit weekend Export/Import, een festival waar de highlights uit Vlaanderen getoond worden aan internationale programmatoren.

Een van die blikvangers is *Us/them*, waarmee Bronks zich afgelopen zomer in de kijker speelde op Edinburgh Fringe, het grootste theaterfestival ter wereld. ‘We kregen de ene vijfsterrenrecensie na de andere’, blikt De Nys terug. ‘Sindsdien is de buitenlandse interesse gewekt. In januari spelen we het stuk negentien keer in The National Theatre in Londen. Ook in Zuid-Afrika en de VS willen ze de voorstelling boeken.’

Biercultuur

Die buitenlandse belangstelling is de afgelopen tien jaar opmerkelijk gestegen. De Gentse gezelschappen Kopergieterij en Ontroerend Goed effenden de weg in de Angelsaksische landen en bouwden er een stevig netwerk op. Fabuleus en Tuning People veroveren de Europese festivals met hun danstheaterproducties. En Zonzo Compagnie bedacht met Big Bang een internationaal festivalconcept rond muziektheater voor kinderen.

‘In het buitenland nemen ze zichzelf altijd zo serieus. Wij amuseren ons op het podium, en dat slaat over op de zaal’ Ives Thuwis Nevski Prospekt

Jeremy Boomer Stacey van IPAY, dat het grootste showcasefestival voor jeugdtheater organiseert in de VS, vergeleek de kwaliteit en diversiteit van ons jeugdtheater onlangs met onze biercultuur. ‘Vlaams theater zou weleens het best bewaarde geheim kunnen zijn van de internationale podiumkunsten voor jongeren.’

Maar waaruit bestaat dat geheim dan? ‘In ons jeugdtheater si er altijd een hoek af’, vertelt Gerhard Verfaillie van Krokusfestival in Hasselt. ‘We durven buiten de lijntjes te kleuren en

voor surrealisme te kiezen.’ Choreograaf Ives Thuwis van Nevski Prospekt schrijft het succes toe aan het grote spelplezier van onze performers. ‘In het buitenland nemen ze zichzelf altijd zo serieus. Wij amuseren ons op het podium, en dat slaat over op de zaal. Een licht gevoel voor anarchisme en absurdisme zit bij ons gewoon ingebakken.’

Aan pedagogisch jeugdtheater doen we in Vlaanderen niet mee. De artistieke waarde primeert, niet de educatieve. Het Vlaamse jeugdtheater is nauw verweven met de rest van de podiumsector, en dat zorgt voor een kwalitatieve boost. ‘In andere landen zijn dat dikwijls twee gescheiden circuits met andere acteurs en regisseurs’, aldus Tom Rummens van Het Paleis uit Antwerpen. ‘Bij ons is er veel meer wisselwerking. Dat zorgt voor nieuwe ideeën.’

‘Wij/zij’ van Bronks. rr

Een extra troef is onze talenkennis. Vlaamse acteurs deinzen er niet voor terug om in het Frans of het Engels te spelen. Of vertalen hun hele voorstelling in een week tijd naar het Duits, zoals Studio Orka afgelopen zomer op de Ruhrtriennale deed.

Taboe

Maar pas echt pionieren doen we in Vlaanderen met voorstellingen waarin kinderen en jongeren zélf op het podium staan. De dansvoorstellingen die Kabinet K met kinderen maakt, worden gesmaakt van Denemarken tot Palestina. Ook Het Paleis heeft een internationale hit te pakken met *Het Hamiltoncomplex*, waarin dertienjarige meisjes scènes spelen over bijvoorbeeld tienerzwangerschap. ‘In het buitenland zijn ze verbaasd wat wij durven te doen met jongeren op scène’, vertelt Rummens. ‘Een uitdagende productie als *Het Hamiltoncomplex* zou in Engeland nooit gemaakt kunnen worden. Dat is echt een taboe.’

Maar buitenlandse successen zijn nu vaak *lucky shots*. Wat is er nodig om op een structurele, duurzame manier internationaal te werken? Een remake maken van een succesvoorstelling is een optie. Zo plant Fabuleus een tweede versie van *Liefdesverklaring*, ditmaal met jongeren uit Potsdam in Duitsland. Nieuwe creaties met buitenlandse theaterhuizen zijn een logische

volgende stap. Kopergietery is hier een voorloper in: later dit seizoen volgt een coproductie met het Canadese dansgezelschap Cas Public.

‘Leeghoofd’ van Tuning People en Kinderen van de Villa. Clara Hermans

En hoe zit het met Wallonië? ‘Dat is echt het verste buitenland’, antwoordt Verfaillie (Krokusfestival) fijntjes. ‘We weten amper wat er leeft in elkaars jeugdtheater, laat staan dat er vaak wordt samengewerkt.’ In de nabije toekomst hoeven we die internationale expansie dus niet altijd aan het andere eind van de wereld te zoeken. Het gebied beneden de taalgrens is ook nog onontgonnen terrein.

Import/Export Festival, tot 13/11 bij Bronks, Brussel.

http://www.standaard.be/cnt/dmf20161111_02567239